

Број:
Датум:
Београд

НАЦРТ

На основу члана 8. став 1. тачка 1) и члана 23. став 1. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18 – др. закон) и члана 12. став 1. тачка 1) и члана 16. тачка 4) Статута Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге („Службени гласник РС“, бр. 125/14 и 30/16), а у вези са чланом 5. ст. 2-4. и чланом 6. став 2. Споразума о снижавању цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама у региону Западног Балкана, закљученим 4.4.2019. године,

Управни одбор Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге, на ____ седници четвртог сазива одржаној дана _____.2021. године, доноси

ПРАВИЛНИК

о примени политике примереног коришћења, методологији процене одрживости укидања малопродајних додатних накнада за роминг и захтеву који пружалац услуга роминга подноси у сврху те процене

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се примена политике примереног коришћења коју оператори јавних мобилних комуникационих мрежа, као пружаоци услуга роминга, могу примењивати на потрошњу регулисаних малопродајних услуга роминга, које се пружају по важећим домаћим малопродајним ценама, методологија процене одрживости укидања малопродајних додатних накнада за роминг, коју Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Агенција) примењује приликом процене да ли пружалац услуга роминга може надокнадити трошкове пружања регулисаних услуга роминга, који би могли да угрозе одрживост његовог домаћег модела наплате, као и захтев који, са неопходним подацима, пружалац услуга роминга подноси Агенцији у сврху те процене, односно за одобрење примене додатне накнаде за роминг.

Методологија процене одрживости укидања малопродајних додатних накнада за роминг дата је у Прилогу 1. и Прилогу 2, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део.

Значење појединих појмова

Члан 2.

Поједини појмови употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) *група* представља привредно друштво и сва зависна привредна друштва која се налазе под његовом контролом;
- 2) *гостујућа мрежа* представља терестријалну јавну мобилну комуникациону мрежу (у даљем тексту: мобилна мрежа) која се налази на територији Западног Балкана, а није домаћа мрежа пружаоца услуга роминга, који дозвољава кориснику роминга да позива или да прима позиве, да шаље или прима SMS поруке или да користи пренос података са комутацијом пакета;
- 3) *домаћа малопродајна цена* представља малопродајну јединичну цену пружаоца услуге роминга која се примењује на одлазне позиве и послате SMS поруке, започете и завршене на различитим јавним комуникационим мрежама у Републици Србији, односно на пренос података које је корисник потрошио, а када не постоји тачно одређена домаћа малопродајна јединична цена подразумева се исти механизам наплате који се примењује на корисника за одлазне позиве и послате SMS поруке, започете и завршене у различитим јавним комуникационим мрежама у Републици Србији, односно за пренос података које је корисник потрошио у Републици Србији;
- 4) *малопродајне услуге у мобилној мрежи* представљају јавне мобилне комуникационе услуге које се пружају крајњим корисницима, укључујући услуге позива, SMS порука и преноса података;
- 5) *маржа на услуге у мобилној мрежи* представља добит, пре одбитка камате, пореза и амортизације, од продаје услуга у мобилној мрежи које нису малопродајне услуге роминга које се пружају унутар региона Западног Балкана, чиме се искључују трошкови и приходи од малопродајних услуга роминга;
- 6) *отворени пакет за услугу преноса података* представља тарифни план за пружање једне или више малопродајних услуга у мобилној мрежи који не ограничава количину преноса података укључених у фиксну периодичну накнаду или пакет у оквиру којег је домаћа јединична цена малопродајних услуга преноса података, добијена дељењем укупне домаће малопродајне цене за услуге у мобилној мрежи, без ПДВ-а, за цео обрачунски период, са укупном количином преноса података која је доступна у домаћој мрежи, нижа од регулисане максималне велепродајне накнаде за роминг;
- 7) *посећена економија у региону Западног Балкана* представља економију у региону Западног Балкана која није економија домаћег пружаоца услуга роминга;
- 8) *припејд тарифни план* представља тарифни план у оквиру којег се малопродајне услуге у мобилној мрежи пружају након одузимања од кредита који је корисник ставио на

располагање оператору јавних мобилних комуникационих мрежа на јединичној основи, пре потрошње, и из којег се корисник може повући без санкција након што кредит потроши или престане да важи;

9) *регулисана SMS порука у ромингу* представља SMS поруку коју је послао корисник роминга и која започиње у гостујућој мрежи и терминира у терестријалној мобилној мрежи у региону Западног Балкана или SMS поруку коју је примио корисник роминга и која започиње у терестријалној мобилној мрежи у региону Западног Балкана и терминира у гостујућој мрежи, при чему регулисана SMS порука у ромингу мора имати исте техничке параметре као SMS порука у домаћем саобраћају;

10) *регулисана услуга преноса података у ромингу* представља услугу која омогућава коришћење преноса података са комутацијом пакета од стране корисника роминга преко његовог мобилног уређаја док је повезан на гостујућу мрежу у региону Западног Балкана и не укључује пренос ни пријем регулисаних позива у ромингу и регулисаних SMS порука у ромингу, али укључује пренос и пријем MMS порука у ромингу;

11) *регулисани позив у ромингу* представља одлазни говорни телефонски позив корисника роминга у терестријалној мобилној мрежи, који започиње у гостујућој мрежи и терминира у јавној комуникационој мрежи у региону Западног Балкана или долазни говорни телефонски позив корисника роминга у терестријалној мобилној мрежи, који започиње у јавној комуникационој мрежи у региону Западног Балкана и терминира у гостујућој мрежи, при чему регулисани позив у ромингу обухвата само говорни телефонски позив у терестријалној мобилној мрежи, не и позив путем услуге преноса података;

12) *стабилне везе* представљају везе које подразумевају чести и дужи боравак на територији Републике Србије, који се односи на стални радни однос са пуним радним временом, укључујући и пограничне раднике, из трајних уговорних односа који од samozапосленог лица захтевају сличан степен физичког присуства, похађање редовних студија које су у току, или друге ситуације, као што су ситуације са упућеним радницима или пензионерима, када захтевају сличан степен физичког присуства на територији Републике Србије.

II. ПОЛИТИКА ПРИМЕРЕНОГ КОРИШЋЕЊА

Основно начело

Члан 3.

Пружалац услуга роминга пружа регулисане малопродајне услуге роминга по домаћим ценама својим корисницима роминга који имају пребивалиште, односно боравиште у Републици Србији или имају стабилне везе, које подразумевају да често и дуже бораве у Републици Србији.

Свака политика примереног коришћења коју пружалац услуга роминга примењује у циљу спречавања злоупотребе и непримереног коришћења регулисаних малопродајних услуга роминга подлеже условима прописаним у чл. 4. и 5. овог правилника и обезбеђује да се таквим

корисницима роминга омогући приступ регулисаним малопродатним услугама роминга по домаћим малопродатним ценама током повремених путовања у посећене економије у региону Западног Балкана, под истим условима као да су те услуге користили у домаћој мрежи.

Примерено коришћење

Члан 4.

У сврху примене политике примереног коришћења пружалац услуга роминга може захтевати од својих корисника роминга да пруже доказ о пребивалишту, односно боравишту у Републици Србији или другим стабилним везама са Републиком Србијом, које подразумевају да често и дуже бораве на њеној територији.

Без обзира на било које ограничење које се односи на потрошњу у домаћем саобраћају, у случају отвореног пакета за услугу преноса података, корисник роминга може током повремених путовања у региону Западног Балкана да искористи обим саобраћаја малопродатне услуге преноса података у ромингу по домаћој малопродатној цени, који је најмање два пута већи од обима саобраћаја добијеног дељењем укупне домаће малопродатне цене тог отвореног пакета за услугу преноса података, без ПДВ-а, за цео обрачунски период, са максималном велепродатном накнадом за регулисану услугу преноса података у ромингу.

У случају продаје малопродатних услуга у мобилној мрежи у пакету са другим услугама или терминалном опремом, укупна домаћа малопродатна цена пакета за услугу преноса података се утврђује у складу са чланом 2. тачка б) овог правилника, узимајући у обзир цену која се примењује на одвојену продају компоненте малопродатних услуга у мобилној мрежи из пакета, без ПДВ-а, уколико је доступна или цену за самосталну продају таквих услуга са истим карактеристикама.

У случају припејд тарифних планова, уместо захтева у погледу политике примереног коришћења из става 1. овог члана, пружалац услуга роминга може ограничити потрошњу малопродатних услуга преноса података у ромингу у региону Западног Балкана по домаћој малопродатној цени на обим саобраћаја који је најмање једнак обиму саобраћаја добијеном дељењем укупног износа преосталог расположивог кредита, без ПДВ-а, који је корисник већ платио оператору јавних мобилних комуникационих мрежа у тренутку отпочињања коришћења услуге роминга, са максималном велепродатном накнадом за регулисану услугу преноса података у ромингу.

У циљу спречавања злоупотребе или непримереног коришћења регулисаних малопродатних услуга роминга које се пружају по важећим домаћим малопродатним ценама, пружалац услуга роминга може применити, у складу са законом којим се уређују електронске комуникације у делу који се односи на обраду података о саобраћају, правичне, разумне и сразмерне контролне механизме, засноване на објективним показатељима ризика од злоупотребе или непримереног коришћења изван оквира повременим путовањима у региону Западног Балкана.

Објективни показатељи из става 5. овог члана укључују мере којима се утврђује да ли су корисници имали већу потрошњу у домаћем саобраћају у односу на роминг или да ли су више боравили у Републици Србији у односу на друге посећене економије у региону Западног Балкана.

Како би се обезбедило да корисници роминга који повремено путују не буду изложени непотребним или прекомерним упозорењима у складу са чланом 5. став 5. овог правилника, пружалац услуга роминга који примењује мере за утврђивање ризика од злоупотребе или непримереног коришћења услуга роминга посматра показатеље боравка и потрошње кумулативно и током периода од најмање четири месеца.

Пружалац услуга роминга у обавези је да у уговорима са корисницима роминга наведе на коју се малопродајну услугу или услуге у мобилној мрежи односи показатељ потрошње и минимално трајање периода посматрања.

Већа потрошња у домаћем саобраћају у односу на роминг или дужи боравак корисника роминга у Републици Србији у односу на друге посећене економије у региону Западног Балкана током утврђеног периода посматрања сматрају се доказом да нема злоупотребе или непримереног коришћења регулисаних малопродајних услуга роминга.

Сваки дан у коме је корисник роминга пријављен на домаћу мрежу, у складу са ст. 6, 7. и 9. овог члана, рачуна се као дан боравка тог корисника у Републици Србији.

Други објективни показатељи ризика од злоупотребе или непримереног коришћења регулисаних малопродајних услуга роминга које се пружају по важећим домаћим малопродајним ценама су:

- 1) дуготрајна неактивност одређене SIM картице, која је везана углавном или искључиво са коришћењем у ромингу;
- 2) претплата и узастопно коришћење више SIM картица од стране истог корисника у ромингу.

Ако пружалац услуга роминга утврди, на основу објективних и образложених доказа, да се одређени број SIM картица организовано препродаје лицима која ефективно не живе или немају стабилне везе, које подразумевају да често и дуже бораве у Републици Србији, да би се омогућила потрошња регулисаних малопродајних услуга роминга које се пружају по важећим домаћим малопродајним ценама, осим за потребе повремених путовања, пружалац услуга роминга може предузети хитне сразмерне мере како би обезбедио поштовање свих услова из претплатничког уговора.

Транспарентност и надзор над политиком примереног коришћења

Члан 5.

Пружалац услуга роминга који примењује политику примереног коришћења, у обавези је да у општим условима за пружање услуга и уговорима са корисницима роминга наведе све услове у вези са овом политиком, укључујући све контролне механизме из члана 4. ст. 5-11. овог правилника.

Пружалац услуга роминга у обавези је да обавести Агенцију о политикама примереног коришћења, достављањем модела претплатничког уговора на сагласност Агенцији.

Ако постоје објективни и образложени докази, засновани на објективним показатељима из члана 4. ст. 5-11. овог правилника, који упућују на ризик од злоупотребе или непримереног коришћења регулисаних малопродајних услуга роминга у региону Западног Балкана, по домаћим малопродајним ценама од стране одређеног корисника, пружалац услуга роминга шаље упозорење кориснику о установљеном обрасцу понашања који упућује на такав ризик, пре примене било какве додатне накнаде за роминг на домаћу малопродајну цену.

Одредба става 3. овог члана примењује се без обзира на достављени доказ корисника роминга о уобичајеном месту живљења или другим стабилним везама, које подразумевају да често и дуже борави у Републици Србији.

Пружалац услуга роминга, када шаље упозорење кориснику роминга из става 3. овог члана, обавештава га да може да примени додатну накнаду за роминг на домаћу малопродајну цену за свако даље коришћење регулисаних малопродајних услуга роминга са предметне SIM картице, након датума упозорења, уколико у року који не може бити краћи од две недеље не дође до промене у обрасцу коришћења, чиме се доказује стварна потрошња у домаћем саобраћају или боравак у Републици Србији.

Додатна накнада за роминг не може бити већа од максималне просечне велепродајне накнаде за пружање услуга роминга (без ПДВ-а), која за регулисане одлазне и долазне позиве у ромингу и регулисане SMS поруке у ромингу почев од 1. јула 2021. године неће прелазити 0,032 евра по минути, односно 0,01 евра по SMS поруци, а за регулисану услугу преноса података у ромингу почев од 1. јула 2021. неће прелазити 0,0077 евра по мегабајту пренетих података, од 1. јануара 2022. године неће прелазити 0,006 евра по мегабајту, од 1. јануара 2023. године неће прелазити 0,0045 евра по мегабајту, од 1. јануара 2024. године неће прелазити 0,0035 евра по мегабајту, од 1. јануара 2025. године неће прелазити 0,003 евра по мегабајту и од 1. јануара 2026. године неће прелазити 0,0025 евра по мегабајту.

Збир домаће малопродајне цене и максималне додатне накнаде за роминг не може бити већи од максималне малопродајне цене за регулисане услуге роминга (без ПДВ-а), која за регулисане одлазне позиве у ромингу, регулисане SMS поруке у ромингу и регулисану услугу преноса података у ромингу почев од 1. јула 2021. године неће прелазити 0,19 евра по минути, 0,06 евра по SMS поруци и 0,18 евра по мегабајту.

Накнада за регулисане долазне позиве у ромингу не може прелазити 0,016 евра по минути (без ПДВ-а).

Пружалац услуга роминга престаје да примењује додатну накнаду, чим потрошња корисника више не упућује на ризик од злоупотребе или непримереног коришћења регулисаних малопродајних услуга роминга, на основу објективних показатеља из члана 4. ст. 5-11. овог правилника.

Ако пружалац услуга роминга, односно оператор јавних мобилних комуникационих мрежа, утврди да су SIM картице биле предмет организоване препродаје лицима која немају пребивалиште, односно боравиште у Републици Србији нити имају стабилне везе, које подразумевају да често и дуже бораве у Републици Србији, како би се омогућила потрошња регулисаних малопродајних услуга роминга, осим за потребе повремених путовања у посећене економије у региону Западног Балкана, доставља Агенцији доказе о предметној системској злоупотреби и мерама предузетим ради обезбеђења поштовања свих услова из претплатничког уговора, у исто време када се те мере предузимају.

III. ЗАХТЕВ ЗА ОДОБРЕЊЕ ПРИМЕНЕ ДОДАТНЕ НАКНАДЕ ЗА РОМИНГ И МЕТОДОЛОГИЈА ПРОЦЕНЕ ОДРЖИВОСТИ УКИДАЊА МАЛОПРОДАЈНИХ ДОДАТНИХ НАКНАДА ЗА РОМИНГ

Захтев за одобрење примене додатне накнаде за роминг

Члан 6.

У посебним и изузетним околностима, са циљем обезбеђивања одрживости свог домаћег модела наплате, пружалац услуга роминга, уколико не може да обезбеди повраћај укупних стварних и пројектованих трошкова пружања регулисаних малопродајних услуга роминга од укупних стварних и пројектованих прихода од пружања тих услуга, може да поднесе захтев Агенцији за одобрење примене додатне накнаде за роминг, која се може применити само у мери у којој је то неопходно за повраћај трошкова пружања регулисаних малопродајних услуга роминга, узимајући у обзир важеће максималне велепродајне цене.

Пружалац услуга роминга поднеси Агенцији захтев за одобрење примене додатне накнаде за роминг, без одлагања, са свим неопходним подацима, прописаним овим правилником, а у случају добијања одобрења од стране Агенције пружалац услуге роминга је у обавези да сваких 12 месеци ажурира те податке и доставља их Агенцији, без одлагања.

По пријему захтева, Агенција утврђује да ли пружалац услуга роминга не може надокнадити своје трошкове у складу са ставом 1. овог члана, што би имало негативан утицај на одрживост његовог домаћег модела наплате.

Процена одрживости домаћег модела наплате заснива се на релевантним објективним факторима који су специфични за пружаоца услуга роминга, укључујући објективна одступања између различитих пружалаца услуга роминга и нивоа домаћих цена и прихода.

Агенција ће, у складу са законом којим се уређује општи управни поступак, одобрити примену додатне накнаде за роминг, уколико су испуњени сви услови из ст. 1. и 2. овог члана, у року од месец дана од дана пријема уредног захтева.

Агенција може решењем усвојити, изменити или одбити захтев за примену додатне накнаде за роминг.

Подаци који се подносе уз захтев за одобрење примене додатне накнаде за роминг

Члан 7.

Захтев за одобрење примене додатне накнаде за роминг (у даљем тексту: захтев), који пружалац услуга роминга, као подносилац захтева, подноси да би обезбедио одрживост свог домаћег модела наплате, процењује се на основу анализе података о укупном обиму саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга за период од 12 месеци, почевши од 1. јула 2021. године, које пружалац услуга роминга достави Агенцији, приликом подношења првог захтева, а пројекције обима саобраћаја процењују се коришћењем једне од следећих могућности или комбинације више њих:

- 1) стварни обим саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга, који подносилац захтева пружа по регулисаним малопродајним ценама за услуге роминга, пре 1. јула 2021. године;
- 2) пројектовани обим саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга након 1. јула 2021. године, при чему се пројектовани обим саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга током тог периода процењују на основу стварне домаће малопродајне потрошње услуга у мобилној мрежи и времена које корисници услуга роминга, подносиоца захтева, проведу у региону Западног Балкана;
- 3) пројектовани обим саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга након 1. јула 2021. године, при чему се обим саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга процењује на основу пропорционалне промене у обиму саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга у тарифним плановима подносиоца захтева, који представљају значајан део базе корисника на основу које је подносилац захтева одредио цене регулисаних малопродајних услуга роминга на нивоу домаћих малопродајних цена за период од најмање 30 дана, у складу са методологијом из Прилога 1. овог правилника.

У случају ажурирања захтева, пројектовани обим саобраћаја регулисаних услуга роминга ажурира се на основу стварног обрасца просечне потрошње домаћих услуга у мобилној мрежи помножене са утврђеним бројем корисника роминга и временом које су провели у посећеним економијама у региону Западног Балкана, током претходних 12 месеци.

Сви подаци о трошковима и приходима подносиоца захтева, заснивају се на финансијским извештајима, доступним Агенцији, при чему се ови подаци могу прилагодити проценама обима саобраћаја из става 1. овог члана.

При процени трошкова, одступања од износа добијених из претходних финансијских извештаја узимају се у обзир само ако су образложени доказом о преузетим финансијским обавезама за период обухваћен проценом.

Подносилац захтева доставља све неопходне податке које је користио за утврђивање марже на услуге у мобилној мрежи и укупне стварне и пројектоване трошкове пружања регулисаних услуга роминга, као и приходе који су настали по основу пружања тих услуга у релевантном периоду.

Одређивање трошкова повезаних искључиво са ромингом за пружање регулисаних малопродајних услуга роминга

Члан 8.

Како би се утврдило да подносилац захтева не може да надокнади своје трошкове, због чега би одрживост његовог домаћег система наплате била угрожена, у обзир се узимају следећи трошкови повезани искључиво са ромингом, ако су образложени доказима у захтеву, и то:

- 1) трошкови за куповину велепродајног приступа ромингу;
- 2) малопродајни трошкови који су повезани искључиво са ромингом.

У погледу трошкова који настају због куповине регулисаних велепродајних услуга роминга, у обзир се узима само износ за који укупна плаћања подносиоца захтева другим странама које пружају такве услуге у региону Западног Балкана премашују укупне износе које је подносилац захтева обрачунао за пружање истих услуга другим пружаоцима услуга роминга у региону Западног Балкана.

Кад је реч о износима који се плаћају пружаоцу услуга роминга за пружање регулисаних велепродајних услуга роминга, пружалац услуга роминга предвиђа обим саобраћаја тих велепродајних услуга роминга, које су у складу са претпоставком на којој се заснива пројектовани обим саобраћај из члана 7. став 1. овог правилника.

У погледу малопродајних трошкова који су повезани искључиво са ромингом, у обзир се узимају следећи трошкови, уколико су образложени у захтеву, и то:

- 1) оперативни трошкови и трошкови управљања који се односе на услуге роминга, укључујући све системе пословног извештавања и софтвер намењен пружању и управљању услугама роминга;
- 2) трошкови клиринга података и плаћања, укључујући трошкове клиринга података и финансијског клиринга;
- 3) трошкови преговарања и склапања уговора, укључујући спољне накнаде и коришћење интерних ресурса;

4) трошкови који су, узимајући у обзир политику примереног коришћења коју примењује пружалац услуга роминга, настали ради усклађивања са захтевима за пружање регулисаних малопродајних услуга роминга, а који се односе на обавезе:

- обавештавања корисника роминга да се на њега примењују цене за регулисане позиве у ромингу, слање регулисаних SMS порука у ромингу и коришћене регулисане услуге преноса података у ромингу у региону Западног Балкана, као и да кориснику роминга, када уђе на територију региона Западног Балкана, изузев када уђе на територију Републике Србије, као територију оператора матичне домаће мреже, буду пружене аутоматски, путем поруке, без непотребног одлагања и бесплатно, основне персонализоване информације о одређивању цена, укључујући ПДВ, које се примењују на регулисане одлазне и долазне позиве у ромингу, на слање регулисаних SMS порука у ромингу и коришћење регулисане услуге преноса података у ромингу у региону Западног Балкана, осим ако је корисник роминга обавестио пружаоца услуга роминга да не захтева ову услугу;
- обавештавања корисника, пре закључења уговора и редовно после тога, о ризику аутоматског и неконтролисаног укључивања услуге преноса података и преузимања података у ромингу и бесплатног обавештавања корисника на јасан и лако разумљив начин о томе како да искључе аутоматска укључивања услуге преноса података у ромингу да би избегли неконтролисану потрошњу услуга преноса података у ромингу у региону Западног Балкана;
- омогућавања једног или више максималних финансијских ограничења за одређене периоде коришћења регулисане услуге преноса података у ромингу у региону Западног Балкана, под условом да је корисник роминга унапред обавештен о одговарајућим количинским износима;
- предузимања разумних корака да би се заштитили корисници од плаћања накнада за регулисане услуге роминга у региону Западног Балкана за ненамеран приступ регулисаним услугама роминга док се налазе у Републици Србији, што укључује обавештавање корисника о начинима да се избегне ненамерно коришћење роминга у пограничним подручјима.

Трошкови наведени у ставу 4. тач. 1), 2) и 3) овог члана, узимају се у обзир само пропорционално односу укупног обима саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга подносиоца захтева и укупног малопродајног одлазног и велепродајног долазног саобраћаја његових услуга роминга, у складу са методологијом из тач. 1) и 2) Прилога 2. овог правилника и пропорционално односу укупног обима саобраћаја његових малопродајних услуга роминга у региону Западног Балкана и укупног обима саобраћаја његових малопродајних услуга роминга унутар и ван региона Западног Балкана, у складу са методологијом из тач. 1) и 3) Прилога 2. овог правилника.

Трошкови из става 4. тачка 4) овог члана, узимају се у обзир само пропорционално односу укупног обима саобраћаја регулисаних малопродајних услуга роминга подносиоца захтева

унутар региона Западног Балкана и укупног обима саобраћаја његових малопродатјних услуга роминга унутар и ван региона Западног Балкана, у складу са методологијом из тач. 1) и 3) Прилога 2. овог правилника.

Расподела малопродатјних заједничких и општих трошкова на пружање регулисаних малопродатјних услуга роминга

Члан 9.

Осим трошкова из члана 8. овог правилника, у захтев се може уврстити део заједничких и општих трошкова насталих пружањем малопродатјних услуга у мобилној мрежи, при чему се у обзир узимају следећи трошкови, уколико су образложени у захтеву:

- 1) трошкови обрачуна и наплате, укључујући све трошкове који се односе на обраду, обрачунавање, израду и доставу конкретног рачуна кориснику;
- 2) трошкови продаје и дистрибуције, укључујући трошкове пословања продавница и других дистрибутивних канала за продају малопродатјних услуга у мобилној мрежи;
- 3) трошкови корисничке подршке, укључујући трошкове функционисања свих услуга корисничке подршке које су доступне крајњем кориснику;
- 4) трошкови управљања лошим потраживањима, укључујући трошкове настале отписом ненаплативих потраживања према корисницима и наплатом лоших потраживања;
- 5) трошкови маркетинга, укључујући све трошкове оглашавања услуга у мобилној мрежи.

Трошкови из става 1. овог члана, ако су образложени у захтеву, узимају се у обзир пропорционално односу укупног саобраћаја малопродатјних услуга роминга подносиоца захтева унутар региона Западног Балкана и укупног малопродатјног саобраћаја свих малопродатјних услуга у мобилној мрежи, који се добија као пондерисани просек тог односа по услузи у мобилној мрежи, при чему пондери одражавају одговарајуће просечне велепродајне цене роминга, које је подносилац захтева платио у складу са методологијом из тач. 1) и 4) Прилога 2. овог правилника.

Одређивање прихода од пружања регулисаних малопродатјних услуга роминга

Члан 10.

Како би се утврдило да подносилац захтева не може да надокнади своје трошкове, због чега би одрживост његовог домаћег система наплате била угрожена, узимају се у обзир следећи приходи и уврставају у захтев, и то:

- 1) приходи који потичу директно од саобраћаја малопродатјних услуга у мобилној мрежи, који започиње у посећеној економији у региону Западног Балкана;
- 2) удео свеукупних прихода од продаје малопродатјних услуга у мобилној мрежи, на основу фиксних периодичних накнада.

Приходи из става 1. тачка 1) овог члана обухватају:

- 1) све малопродајне накнаде које су наплаћене за саобраћај који премашује политику примереног коришћења коју примењује пружалац услуга роминга;
- 2) све приходе од алтернативних роминг тарифа које нуди пружалац услуга роминга, које су различите од цена регулисаних малопродајних услуга роминга и које корисник роминга треба сам да изабере, као и од којих има користи у односу на цене регулисаних малопродајних услуга роминга;
- 3) све домаће малопродајне накнаде које се обрачунавају по јединици потрошње или које премашују фиксне периодичне накнаде за пружање малопродајних услуга у мобилној мрежи, које се активирају коришћењем малопродајних услуга у мобилној мрежи у посећеној економији у региону Западног Балкана.

У сврху утврђивања прихода из става 1. тачка 2) овог члана, у случају продаје малопродајних услуга у мобилној мрежи у пакету са другим услугама или терминалном опремом, у обзир се узимају само приходи који се односе на продају малопродајних услуга у мобилној мрежи, а ти приходи се одређују у односу на цену која се примењује на одвојену продају сваке компоненте малопродајних услуга у мобилној мрежи из пакета, уколико је доступна или на самосталну продају такве услуге са истим карактеристикама.

Како би се утврдио удео укупних прихода од продаје малопродајних услуга у мобилној мрежи, који су повезани са пружањем регулисаних малопродајних услуга роминга, примењује се методологија из тач. 1) и 5) Прилога 2. овог правилника.

Процена захтева

Члан 11.

При процени захтева који пружалац услуга роминга, као подносилац захтева, подноси да би обезбедио одрживост свог домаћег модела наплате, Агенција може утврдити да подносилац захтева не може надокнадити трошкове пружања регулисаних малопродајних услуга роминга, услед чега би одрживост његовог домаћег модела наплате била угрожена, само ако негативна нето маржа на малопродајне услуге роминга подносиоца захтева износи најмање 3% или више у односу на његову маржу на услуге у мобилној мрежи.

Нето маржа на малопродајне услуге роминга је износ који преостане након што се трошкови пружања регулисаних малопродајних услуга роминга одбију од прихода од пружања таквих услуга, како је утврђено у овом правилником, а Агенција при одређивању тог износа проверава податке поднете уз захтев, како би се обезбедила усаглашеност са методологијом за утврђивање трошкова и прихода из чл. 8, 9. и 10. овог правилника.

У случају када апсолутна вредност нето марже на малопродајне услуге роминга износи најмање 3% или више од марже на услуге у мобилној мрежи, Агенција не одобрава подносиоцу захтева додатну накнаду за роминг, уколико може да утврди да због посебних околности није вероватно да би одрживост његовог домаћег модела наплате била угрожена, а такве околности обухватају следеће ситуације:

- 1) подносилац захтева је део групе и постоје докази о интерним трансферним ценама у корист других зависних друштава групе унутар региона Западног Балкана, посебно у погледу значајне неравнотеже veleпродајних накнада за роминг које се примењују унутар групе;
- 2) ниво конкуренције на домаћим тржиштима упућује на то да постоји капацитет за апсорбовање смањених маржи;
- 3) применом строже политике примереног коришћења, која је у складу са чл. 3. и 4. овог правилника, нето маржа на малопродајне услуге роминга би се смањила на мање од 3%.

У изузетним околностима, када подносилац захтева има негативну маржу на услуге у мобилној мрежи и негативну нето маржу на малопродајне услуге роминга, Агенција усваја захтев.

Приликом одобравања додатне накнаде за роминг, решење Агенције садржи износ утврђене негативне марже на малопродајне услуге роминга, која се може надокнадити наплатом малопродајне додатне накнаде за услуге роминга, које се пружају унутар региона Западног Балкана.

Додатна накнада за роминг треба да буде у складу са претпоставкама о саобраћају у ромингу на којима се заснива процена захтева и утврђује се у складу са начелима прописаним законом којим се уређују електронске комуникације.

III. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број:
У Београду, _____ године

**Председник
Управног одбора**

Драган Ковачевић

Прилог 1.

Пропорционална промена стварног обима саобраћаја регулисаних услуга роминга у региону Западног Балкана према начину наплате „роминг као код куће“ у односу на исти период претходне године:

$$\left(\frac{\sum_1^n \text{саобраћај}_k(t)}{\sum_1^n \text{саобраћај}_k(t-1)} - 1 \right) \times 100$$

где је:

k = услуга (1 = говор, 2 = SMS, 3 = пренос података);

n је број дана примене начина наплате „роминг као код куће“ (n ≥ 30);

t је година прве примене услуге „роминга као код куће“.

Овај проценат би требало да се користи за процену обима саобраћаја током пројектованог 12-месечног периода тако што се помножи са обимом саобраћаја из претходне године.

- 1) Пондерисане вредности (w_k) за малопродајне мобилне услуге:

$$w_k = \frac{\text{просечна veleпродајна цена роминга коју плаћа оператор}_{ki}}{\sum_{k=1}^3 \text{просечна veleпродајна цена роминга коју плаћа оператор}_k}$$

где је:

k = услуга (1 = говор, 2 = SMS, 3 = пренос података);

„просечна veleпродајна цена роминга коју плаћа оператор“ се односи на просечну јединичну цену за небалансирани саобраћај коју плаћа оператор за сваку услугу, при чему је јединица за сваку услугу евроцент за (i) минут говорног саобраћаја; (ii) SMS за SMS; и (iii) MB за пренос података;

- 2) Однос укупног обима саобраћаја малопродајних услуга роминга подносиоца захтева и укупног малопродајног одлазног саобраћаја и veleпродајног долазног саобраћаја за његове услуге роминга:

$$\frac{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај}}{(\text{малопродајни одлазни} + \text{vелепродајни долазни}) \text{ роминг саобраћај}} = \sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај}_k}{(\text{малопродајни одлазни} + \text{vелепродајни долазни}) \text{ роминг саобраћај}_k}$$

где је:

k = услуга (1 = говор, 2 = SMS, 3 = пренос података);

- 3) Однос укупног обима саобраћаја малопродајних услуга роминга подносиоца захтева у економијама у региону Западног Балкана и укупног обима саобраћаја његових малопродајних услуга роминга у економијама у региону Западног Балкана и у другим државама:

$$\frac{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај у економијама у ЗБ}^1}{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај (економије у ЗБ + државе које нису у ЗБ)}} = \sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај у економијама у ЗБ}_k}{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај (економије у ЗБ + државе које нису у ЗБ)}_k}$$

где је:

¹ ЗБ –регион Западног Балкана

k = услуга (1 = говор, 2 = SMS, 3 = пренос података);

- 4) Однос укупног обима саобраћаја малопродајних услуга роминга подносиоца захтева у економијама у региону Западног Балкана и укупног обима саобраћаја свих његових малопродајних услуга:

$$= \sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај у економијама у ЗБ}}{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај (економије у ЗБ + државе које нису у ЗБ) + малопродајни домаћи саобраћај}} \times \frac{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај у економијама у ЗБ}_k}{\text{малопродајни одлазни роминг саоб. (економије у ЗБ + државе које нису у ЗБ)}_k + \text{малопродајни домаћи саобраћај}_k}$$

где је:

k = услуга (1 = говор, 2 = SMS, 3 = пренос података);

- 5) Малопродајни приход од услуга роминга у економијама у региону Западног Балкана:

$$\text{малопродајни приходи од услуга роминга у економијама у ЗБ} = \text{малопродајни приходи од мобилних услуга} \times \left(\sum_{k=1}^3 w_k \times \frac{\text{малопродајни одлазни роминг саобраћај у економијама у ЗБ}_k}{\text{малопродајни одлазни роминг саоб. (економије у ЗБ + државе које нису у ЗБ)}_k + \text{малопродајни домаћи саобраћај}_k} \right)$$

где је:

k = услуга (1 = говор, 2 = SMS, 3 = пренос података).

Образложење

I. Правни основ

Правни основ за доношење Правилника о примени политике примереног коришћења, методологији процене одрживости укидања малопродајних додатних накнада за роминг и захтеву који пружалац услуга роминга подноси у сврху те процене (у даљем тексту: Правилник), садржан је у одредбама чл. 8. став 1. тачка 1) и 23. став 1. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18 – др. закон, у даљем тексту: Закон), а у вези са применом Споразума о снижавању цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама у региону Западног Балкана, закљученим 4.4.2019. године.

Одредбом члана 8. став 1. тачка 1) Закона је прописано да Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Агенција), у складу са законом доноси подзаконске акте, а одредбом члана 23. став 1. Закона да Управни одбор доноси правилнике, упутства, одлуке и друге акте којима се на општи начин уређују питања из надлежности Агенције.

II. Разлози за доношење Правилника

Одредбом члана 5. став 2. Споразума о снижавању цена услуга роминга у јавним мобилним комуникационим мрежама у региону Западног Балкана, закљученим 4.4.2019. године, између министарстава надлежних за област електронских комуникација Босне и Херцеговине, Косова*, Црне Горе, Републике Албаније, Републике Северне Македоније и Републике Србије (у даљем тексту: Споразум), прописано је да пружаоци услуга роминга могу примењивати политику примереног коришћења на регулисане малопродајне услуге роминга, које се пружају на одговарајућем нивоу домаћих малопродајних цена, како би спречили кориснике роминга да злоупотребе или непримерено користе регулисане малопродајне услуге роминга од стране корисника роминга, што подразумева коришћење регулисаних малопродајних цена роминга оператора који није домаћи оператор у Потписнику (Потписник - „представник“, односно Потписници - „представници“ партнера Западног Балкана, који су 17. маја 2018. године, у Софији потписали Изјаву подршке Дигиталној Агенди за Западни Балкан), изузев коришћења током периодичних путовања.

Одредбом члана 5. став 3. Споразума је прописано да политика примереног коришћења треба да омогући корисницима пружаоца услуга роминга да користе регулисане малопродајне

* Ова ознака не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом СБ УН 1244 и Мишљењем МСП о проглашењу независности Косова

услуге роминга по важећој домаћој малопродајној цени, у складу са њиховим ценовницима и у обиму који је у складу са правилима утврђеним од стране сваког Потписника.

У складу са одредбом члана 5. став 4. Споразума, у посебним и изузетним околностима, с циљем да осигура одрживост свог домаћег модела наплате, у случају када пружалац услуга роминга не може да надокнади своје укупне стварне и планиране трошкове пружања регулисаних услуга роминга из укупних стварних и планираних прихода од пружања таквих услуга, пружалац услуга роминга може да се обрати националном регулаторном телу ради одобрења да обрачуна додатну накнаду, у складу са правилима које је утврдио сваки Потписник. Додатна накнада се обрачунава само до износа који је потребан да би се надокнадили трошкови пружања регулисаних малопродајних услуга роминга, имајући у виду максималне велепродајне цене.

Одредбом члана 6. став 2. Споразума је прописано да су измене закона и/или подзаконских аката неопходне како би се омогућило да примена правила примереног коришћења, правила о примени механизма изузећа ради одрживости и захтева за транспарентност, који одговарају истим правилима важећим у Европској унији, буде једнака код свих Потписника, као и да их Потписници донесу до 31. децембра 2020. године.

Агенција је, у процесу имплементације Споразума, донела решење број: 1-03-34900-3/19-15 од 17.6.2019. године, којим је, између осталог, у ставу X. диспозитива овог решења утврдила да оператори из става I. диспозитива овог решења почев од 1.7.2021. године могу применити политику примереног коришћења на коришћење регулисаних услуга роминга у региону Западног Балкана, ради спречавања злоупотребе и непримереног коришћења регулисаних услуга роминга од стране корисника роминга, у складу са одговарајућим општим актом Агенције.

Правилником се прописује право пружаоца услуга роминга да примени политику примереног коришћења на потрошњу регулисаних малопродајних услуга роминга, које се пружају на нивоу важећих домаћих малопродајних цена, у циљу спречавања злоупотребе или непримереног коришћења регулисаних малопродајних услуга роминга од стране корисника роминга, под условима из овог правилника.

Такође, Правилником се прописује садржина захтева за одобрење примене додатне накнаде за роминг и подаци које, уз њега, доставља пружалац услуга роминга, у циљу обезбеђивања одрживости његовог домаћег модела наплате, као и методологија коју Агенција примењује приликом процене да ли пружалац услуга роминга може надокнадити трошкове пружања регулисаних услуга роминга, што би могло да угрози одрживост његовог домаћег модела наплате.

III. Објашњење појединих решења

У делу I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ, чл. 1. и 2. Правилника, уређује се предмет Правилника и значење појмова који су употребљени у овом правилнику.

У делу II. ПОЛИТИКА ПРИМЕРЕНОГ КОРИШЋЕЊА, чл. 3-5. Правилника, прописује се основно начело политике примереног коришћења, начин утврђивања примереног коришћења, транспарентност и надзор над политиком примереног коришћења.

У делу III. ЗАХТЕВ ЗА ОДОБРЕЊЕ ПРИМЕНЕ ДОДАТНЕ НАКНАДЕ ЗА РОМИНГ И МЕТОДОЛОГИЈА ПРОЦЕНЕ ОДРЖИВОСТИ УКИДАЊА МАЛОПРОДАЈНИХ ДОДАТНИХ НАКНАДА ЗА РОМИНГ, чл. 6-11. Правилника, прописује се захтев за одобрење примене додатне накнаде за роминг, неопходне податке који се достављају уз наведени захтев, одређују се трошкови повезани искључиво са ромингом, односно за пружање регулисаних малопродатних услуга роминга, расподела малопродатних заједничких и општих трошкова на пружање регулисаних малопродатних услуга роминга, приходи од пружања регулисаних малопродатних услуга роминга, као и како се врши процена предметног захтева.

У делу IV. ЗАВРШНА ОДРЕДБА, члан 12. овог правилника, предвиђа се да овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IV. Предлог даљих активности

Предлаже се да Управни одбор Агенције размотри и усвоји Нацрт овог правилника, као и да исти, након тога, Агенција, у складу са одредбама чл. 34-36. Закона, упути на јавне консултације у трајању од 10 радних дана.

Након спроведених јавних консултација, извршиће се обрада и анализа приспелих примедба, предлога и сугестија и Управном одбору Агенције ће се доставити одговарајући Предлог правилника.

По усвајању Предлога правилника, овај општи акт ће, сагласно члану 23. став 2. Закона и члану 57. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 – др. закон и 47/18), бити упућен надлежном министарству, ради прибављања мишљења о његовој уставности и законитости. По добијеном мишљењу надлежног министарства, предметни правилник ће бити објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“.

V. Средства за спровођење Правилника

За спровођење овог правилника није потребно обезбедити посебна средства у финансијском плану Агенције.